

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1XObdo/14/2019
Identifikačné číslo spisu: 3512210618
Dátum vydania rozhodnutia: 05.03.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3512210618.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 7C/349/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19Co/245/2014-74 z 12. februára 2015, takto

rozhodol:

- I. Návrh žalobkyne na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a .
- II. Dovolanie žalobkyne o d m i e t a .
- III. Žalovanej n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1 Okresný súd Nové Mesto nad Váhom (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 7C/349/2012-53 z 10. januára 2014 uložil žalobkyni, aby v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia zaplatila súdny poplatok za námietku zaujatosti vo výške 66,- eur podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov zákona SNR č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“).

2 Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 19Co/245/2014-74 z 12. februára 2015 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že žalobkyňa priamo v žalobe uviedla, že na príslušnom súde prvej inštancie neexistuje sudca, ktorý by nebol vo veci zaujatý. Žiadala, aby nadriadený súd podľa § 12 ods. 1 OSP rozhodol o prikázaní veci inému súdu, pretože sudcovia vecne a miestne príslušného súdu sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania danej veci vzhľadom na ich pomer k veci a k účastníkom konania. Uvedené považoval súd prvej inštancie za námietku zaujatosti jeho sudcov a spis predložil na rozhodnutie nadriadenému súdu. Odvolací súd sa stotožnil s názorom

súdu prvej inštancie, že z obsahového hľadiska išlo v podanej žalobe o námietku zaujatosti vznesenú proti sudcovi súdu prvej inštancie, v súvislosti s ktorou vznikla žalobkyni poplatková povinnosť. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že konanie o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo do 30. septembra 2012 oslobodené od súdnych poplatkov. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na právny názor vyjadrený v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky z 30. marca 2011, sp. zn. II. ÚS 124/2011, podľa ktorého sa vecné oslobodenie konania od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch nevzťahuje na poplatok za vznesenie námietky zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov. Od povinnosti zaplatiť tento poplatok možno účastníka oslobodiť iba postupom podľa § 138 OSP. Ako nedôvodnú posúdil tiež námietku, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca (s poukazom na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovené vo viacerých jeho rozhodnutiach, napr. v uznesení z 31. mája 2010, sp. zn. 3Nc/14/2010 alebo v uznesení z 11. marca 2013, sp. zn. 3Cdo/102/2013).

3 Uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním z dôvodu, že: a/ súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 ods. 1 písm. e/ OSP) - nepodala totiž námietku zaujatosti, ale návrh na postup podľa § 12 ods. 1 OSP, b/ odvolací súd jej odňal možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ OSP) tým, že jeho rozhodnutie je nielen „absolútne prekvapivé“, ale aj nepreskúmateľné, c/ rozhodoval vylúčený sudca, resp. súd nebol správne obsadený (§ 237 ods. 1 písm. g/ OSP), keďže o jej povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol sudca súdu, ktorého nezákonný postup jej spôsobil majetkovú a nemajetkovú ujmu, ktorej náhrady sa v konaní domáha. Z týchto dôvodov žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) žiadala napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj ním potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť. Zároveň navrhla dovolacie konanie prerušiť a Ústavnému súdu Slovenskej republiky predložiť návrh na vyslovenie nesúladu položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s Ústavou Slovenskej republiky. Súčasťou dovolania bol tiež návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia, ktorý dovolateľka odôvodnila tým, že jej hrozí značný zásah do jej základných práv, najmä práva vlastníť majetok a práva na pokojné užívanie majetku, a to nelegálnym znížením jej majetku pri vymáhaní bezpredmetnej a neopodstatnenej justičnej pohľadávky.

4 Zo spisu vyplýva, že dovolanie žalobkyne bolo podané 29. júla 2015. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP).

5 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania (§ 470 ods. 4 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), skôr než pristúpil k preskúmaniu dovolaní napadnutého uznesenia, zisťoval, či sú splnené podmienky potrebné na to, aby dovolaním napadnuté uznesenie mohlo byť podrobené dovolaciemu prieskumu.

6 Nevyhnutnou procesnou podmienkou v dovolacom konaní je povinné zastúpenie dovolateľa advokátom, ako to vyplýva z ustanovenia § 241 ods. 1 OSP v znení účinnom ku dňu podania dovolania žalobkyne. Rovnako aj nový procesný kódex - Civilný sporový poriadok v § 429 ods. 1 vyžaduje, aby dovolateľ bol v priebehu dovolacieho konania zastúpený advokátom, s výnimkou prípadov predpokladaných v § 429 ods. 2 CSP, pričom dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť advokátom aj spísané. Ide o osobitné podmienky dovolacieho konania, ktorých nesplnenie má za následok odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. e/ CSP.

7 V posudzovanom prípade žalobkyňa ako dovolateľka nie je v dovolacom konaní zastúpená advokátom. Z obsahu spisu vyplýva, že v čase podania dovolania bola zastúpená splnomocneným zástupcom -

advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 42, konajúcou prostredníctvom jej konateľä, advokäta doc. JUDr. Branislava Fridricha, PhD. V priebehu konania spoločnosť Fridrich Paľko s.r.o. súdu prvej inštancie oznámila, že dňa 9. januára 2018 došlo k výpovedi plnomocenstva viažuceho sa k Zmluve o poskytovaní právnych služieb č. 1 zo dňa 1. júna 2012 uzavretej medzi advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko s.r.o. a dovolateľkou ako klientkou, a to vo všetkých konaniach, kde ako žalovaná vystupuje Slovenská republika. Právnym účinkom výpovede dovolateľkou udeleného splnomocnenia je, že v predmetnom dovolacom konaní absentuje splnenie procesnej podmienky, spočívajúcej v povinnom zastúpení dovolateľa advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), ktorej splnenie je potrebné skúmať nielen na začiatku, ale v priebehu celého dovolacieho konania. Súd prvej inštancie preto uznesením č. k. 7C/349/2012-111 zo dňa 25. októbra 2018 dovolateľku vyzval, aby v lehote 15 dní doplnila svoje dovolanie predložením splnomocnenia udeleného advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní, alebo aby preukázala, že sa na ňu vzťahuje výnimka v zmysle § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, t. j. že jej zamestnanec alebo člen, ktorý je oprávnený za ňu konať, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Súd prvej inštancie dovolateľku zároveň poučil o následku nesplnenia podmienok podľa § 429 CSP, ktorým je odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. e/ CSP. Dovolateľka napriek výzve súdu prvej inštancie, ktorá jej bola účinne doručená dňa 11. decembra 2018, v stanovenej lehote a ani do času rozhodnutia dovolacieho súdu o jej dovolaní, nepredložila splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní a ani nepreukázala, že za ňu koná poverený zamestnanec alebo člen, ktorý má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

8 Vzhľadom k tomu, že dovolateľka, napriek výzve a poučeniu zo strany súdu prvej inštancie, nepreukázala zastúpenie advokátom v dovolacom konaní, alternatívne existenciu výnimky podľa § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, nie je splnená osobitná procesná podmienka dovolacieho konania v zmysle § 241 ods. 1 OSP v znení účinnom v čase podania dovolania, ako aj § 429 CSP (účinného v čase rozhodovania dovolacieho súdu). Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 447 písm. e/ CSP.

9 Súčasťou dovolania žalobkyne bol aj návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ OSP, ktorý žalobkyňa odôvodnila tým, že je potrebné podať na Ústavný súd Slovenskej republiky návrh na začatie konania o súlade položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s Ústavou Slovenskej republiky. Argumentovala, že inštitút námietky zaujatosti predstavuje procesnú obranu proti sudcovi, u ktorého má účastník konania pochybnosti o jeho nezaujatosti a ako taká sa nemá spoplatňovať, pretože predstavuje jediný prostriedok, ktorým sa účastník môže domôcť preskúmania prípadného dôvodu na vylúčenie sudcu. Poplatok za námietku zaujatosti má podľa nej povahu fakticky poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces vrátane práva na nestranný súd, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

10 Obligatórne prerušenie konania na účely podania návrhu Ústavnému súdu Slovenskej republiky na začatie konania o súlade právnych predpisov, upravuje aj Civilný sporový poriadok, a to v ustanovení § 162 ods. 1 písm. b/ CSP, podľa ktorého súd konanie preruší, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania. Podľa § 438 ods. 1 CSP je toto ustanovenie možné primerane aplikovať aj v dovolacom konaní.

11 Keďže v prejednávanej veci sa dovolací súd zaoberal len tým, či sú splnené podmienky podľa § 241 ods. 1 OSP, resp. § 429 CSP, bez toho, aby dovolanie vecne prejednal, vyhodnotil dovolací súd návrh žalobkyne na prerušenie dovolacieho konania ako nedôvodný a podľa § 162 ods. 1 písm. b/ CSP ho zamietol.

12 Vzhľadom k tomu, že dovolací súd zamietol návrh žalobkyne na prerušenie dovolacieho konania a odmietol dovolanie žalobkyne pre nesplnenie podmienok podľa § 429 CSP (resp. nepreukázanie ich splnenia), je neopodstatnený tiež návrh žalobkyne na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia podľa § 243 OSP (resp. § 444 ods. 1 CSP) a dovolací súd nie je povinný o ňom rozhodnúť osobitným výrokom (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2016, sp. zn. 3Cdo/616/2015).

13 V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vznikol voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Keďže však podľa obsahu spisu žalovanej v tomto konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s článkom 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018, publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod č. R 72/2018).

14 Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.